

Jedna od najvećih opasnosti sa kojom su se ljudi suočili poslednjih godina je sve veća radikalizacija unutar Evrope. Aktivno učešće Evropljana u političkom životu se smanjuje, a, s druge strane, radikalne političke ideje dobijaju sve više pristalica. Te tendencije postaju još vidljivije u kriznim vremenima. Naročito u vreme krize izazvane pandemijom COVID-19, kada doživljavaju ozbiljne rezove u ostvarivanju svojih osnovnih ličnih prava, ljudi su posebno podložni procesima radikalizacije. Grupe ili pojedinci koji predstavljaju jednostrane političke stavove kroz radikalno ponašanje teško da dozvoljavaju bilo kakvo drugačije mišljenje.

Fenomen radikalizacije očigledan je u 21. veku kroz terorizam i nasilni ekstremizam. Pregled evropske istorije pokazuje da su sve oblasti društvenog života politički motivisane. Okidači za različite radikalne akte rezultat su činjenice da socijalno-ekonomske nejednakosti, diskriminacija i slično dovode do nezadovoljstva među velikim delom stanovništva, koje se kasnije radikalizuje. Da bi se tome suprotstavilo, potrebno je više pažnje posvetiti ulozi političkog obrazovanja, ljudskih prava i jačanju evropske saradnje.

- Koji su glavni razlozi radikalizacije i kako funkcionišu procesi radikalizacije?
- Ko su akteri?
- Kako se radikalizacija propagira?
- Kako demokratske vrednosti mogu da se promovišu i realizuju?
- Koja demokratska sredstva su dostupna za sprovođenje inicijativa?
- Kako funkcioniše političko učešće?
- Koje veštine je potrebno steći da bi se učestvovalo u društveno relevantnim pitanjima?

Cilj ovog projekta je da otkrije kako ljudi koji su potencijalno podložni radikalizaciji mogu biti metodički usmereni da učestvuju u društveno relevantnim pitanjima na političkom nivou

Organizacije iz pet evropskih zemalja su kroz rad na ovom projektu razvile set metoda koji može pomoći edukatorima u oblasti obrazovanja odraslih da uključe svoje studente u politički aktivizam kroz otvaranje demokratskog dijaloga.

Demokratija teži učešću i aktiviranju. Cilj ovog projekta je da se ispita kako ljudi koji su u riziku da budu radikalni, mogu biti osnaženi da učestvuju u društveno relevantnim aktivnostima na političkom nivou. Rezultat projekta je onlajn članak, vodič i knjižica sa metodima za edukatore odraslih. Ove metode imaju za cilj da podstaknu ljude koji su se pridružili radikalnim grupama da uvide značaj demokratije te kako mogu da učestvuju u društvenom i političkom životu ponovo aktivno.

Koristeći razmenu dobrih praksi, iskustvo u predavanju i vođenju radionica, kao i razvijanje metoda za poboljšanje kritičkog mišljenja i političkog aktivizma, razvijene su efektivne metode i pristupi. Iznad svega, kompetencije su razvijane prema modelu kompetencija Krammer Reinhard, profesora istorije i eksperta za političko obrazovanje.

Relevantne kompetencije koje se razvijaju kroz ovaj set metoda su: kompetencija političkog procenjivanja, kompetencija političke akcije, političko-metodološka kompetencija kao i kompetencija praktične politike.

Metode su razvili partneri na projektu

Pristupiti metodama možete na engleskom, nemačkom, srpskom, italijanskom i grčkom jeziku na www.political-activism-critical-thinking.eu a možete ih i besplatno preuzeti.

Građanska odbrana lokalnog javnog dobra - alarmiranje građana

Važan metod osnaživanja pojedinca kroz izgradnju grupe koja se bori za očuvanje zajedničkog dobra.

Ovaj metod je simulacija realnih okolnosti i baziran je na okupljanju grupe, postavljanju ciljeva, podeli zadataka i izvršavanju zadataka. Tokom primene metode vežba se timski rad, saradnja, razvijanje strategije i predviđanje potencijalnih problema.

Više učešća građana // E-Participacija

E-participacija je internet procedura koja omogućava građanima da učestvuju u političkim procesima i nudi im mogućnost pokretanja inicijativa.

Vežba se bavi temama onlajn e-participacije, onlajn inicijative, onlajn platformi i peticija.

Debata - Filmski klub

Bioskop može biti odlično sredstvo za uključivanje odraslih u debatu o demokratskom aktivizmu. Ovaj pristup ima za cilj da podstakne kritičku osetljivost učesnika prema različitim načinima na koje se audiovizuelni tekst može povezati sa građanskim pitanjima. Ideja, stoga, nije samo da se film koristi kao polazna tačka za bavljenje društvenim temama kroz građansko obrazovanje, već i da se pokaže kako kinematografska praksa postaje instrument demokratskog učešća i intervencije u javnoj debati.

Kritičko mišljenje za preživljavanje - Nasukani na ostrvu

Ovaj metod zahteva kritičko razmišljanje na početku, tokom i posle igre. U vanrednim situacijama uvek je važno prikupiti informacije, analizirati probleme, tražiti alternativna rešenja i konačno doneti odluke. Sve su to procesi koji su važni u ovoj simulaciji. Vežba "Nasukani na ostrvu" je igra planiranja/simulacije koja zahteva mnogo kritičkog razmišljanja. Nakon kratkog uvoda u temu oblika vladavine i procesa donošenja odluka, učesnici treba da razviju ustav kao deo vežbe.

Napišite svoje otvoreno pismo

Ovaj metod se zasniva na kreiranju otvorenog pisma. Otvoreno pismo je objavljeno protestno pismo ili apel obično upućen pojedincu, ali namenjen široj javnosti. Ova vežba se bavi temom demokratije primenjene na građanska i društvena prava.

Metodologija za evaluiranje onlajn izvora

Treniranje veština kritičkog mišljenja je preduslov za procenu i pravilan odabir izvora informacija među mnogima koje danas pruža Internet. A šta je bolje nego upražnjavati kritičko mišljenje po uzoru na oca filozofije: Sokrata? Sokratov metod pronalaženja, upoređivanja i strukturiranja znanja postavljanjem specifičnih pitanja je takođe veoma koristan u kontekstu timova. Iz tog razloga, izabrali smo interaktivnu onlajn platformu, takođe poznatu kao MIRO, kao alat za vežbanje našeg metoda korišćenjem novih tehnologija.

Kako analizirati lažne vesti

Ova aktivnost je osmišljena da promoviše prednosti kritičkog mišljenja (CT) kroz desktop istraživanje i vežbu refleksije. Uz pomoć sedam pitanja, učesnici vežbaju kritičko ispitivanje informacija.

Kako uočiti lažne vesti, kreirajte lažne vesti

Uvežbavanje kritičkog razmišljanja je veoma važno da bi se ljudi svih uzrasta obrazovali da prepoznaju lažne vesti. Ova aktivnost je zasnovana na skupu metoda za identifikaciju lažnih vesti kreiranjem sopstvenih lažnih vesti.

Pozorište u službi razvijanja kritičke misli

Ova vežba je samo uvod, osnova za dug i posvećen proces koji može da potraje i do nekoliko meseci ukoliko učesnici žele da naprave predstavu koja se može izvoditi. Predstavljena vežba ima za cilj samo da zagolica maštu učesnika i da skicira šta bi se iz ovog pristupa moglo roditi.

Alati za kritičko razmišljanje inspirisani dramom

Ovaj metod se zasniva na upotrebi dramskih principa za promišljanje, izražavanje i uključivanje u kontekstu političkog aktivizma ali takođe promoviše i veštine kritičkog mišljenja kroz dramu.

Zaključak

Sve metode su zasnovane na zajedničkim smernicama koje su razvile partnerske institucije.

Metode su uspešnije kada se zasnivaju na autonomnom, kooperativnom i kreativnom učenju. Sa skupom metoda, projektni konzorcijum želi da unapredi i podrži demokratsku svest među odraslim studentima i promoviše njihovo aktivno učešće u društvenom i građanskom životu kako bi sprečili trend radikalizacije.

Rezultati projekata će se koristiti pre svega u radu organizacija koje su činile međunarodni konzorcijum. U isto vreme, druge organizacije za obrazovanje odraslih i referentne zainteresovane strane će imati koristi od znanja i opipljivih rezultata projekta, koristeći ih za usavršavanje trenera.

Verujemo da će rezultati projekta dovesti do podizanja svesti o važnosti aktivizma i kritičkog mišljenja kao i angažovanja na ovu temu.

Projektni konzorcijum želi vam da se zabavljate dok isprobavate ove metode!

"Ovaj projekat je finansiran uz podršku Evropske komisije. Ova publikacija odražava samo stavove autora i Komisija se ne može smatrati odgovornom za bilo kakvu upotrebu informacija sadržanih u njoj."